

Líbia-el Marroc: una unió que divideix

Els intents de fusió, unió o simple coordinació d'estats àrabs, s'acosten a la vintena en els darrers trenta anys. No n'hi ha cap que hagi reeixit totalment, en bona part perquè, després de Nasser, el qual també fracassà en l'intent, els àrabs no han tingut un líder reconegut per tots. D'aquesta realitat es podria, doncs, deduir que la nova unió —bastant menys que fusió i un poc més que coordinació— entre el Marroc i Líbia està condemnada al fracàs, més encara quan a Occident és definida, amb raó, com aliança contranatura, entre un règim conservador, el de la monarquia alauí, i un altre de radical islàmic, el del visionari coronel.

De fet, però, la inquietud ha estat la nota dominant en els dos països més amics del Marroc i alhora els més enfrontats amb Líbia: Estats Units i França. Veus d'aquest primer país s'han alçat demanant la fi de l'ajut militar i econòmic d'Estats Units al seu millor aliat nord-africà. De París estant, Mitterrand ha viatjat dues vegades al Marroc, per donar suport a la nova unió, segons diuen els algerins, o més aviat per evitar que també el Marroc, amb Líbia, s'involucri en la guerra del Txad, que el president socialista voldria ben acabada.

Sorprén, en canvi, l'actitud passiva de l'estat europeu més proper al Marroc, Espanya. Fou a aquest país, amb el teló de fons de Ceuta i Melilla, on viatjà

Ernest UDINA

Gadafi, de nou a la recerca de l'expansió

per primera vegada a l'exterior, oficialment, com a president del govern, Felipe González. Espanya ha perdut probablement, i França l'ha guanyada de nou, una possibilitat històrica de presència en el món àrab, més enllà de les simples paraules de tradicional amistat.

El problema de la nova unió no és tant que representi una amenaça immediata als francesos pel Txad ni als espanyols per Ceuta i Melilla —tot i que són realitats de fons que cal tenir en compte— com que la previsible durada transformarà radicalment les relacions de força nord-africanes, amb conseqüències per als occidentals. Tant Hassan com Gadafi juguen la pròpia carta. El coronel libi, isolat en la seva zona, veu així reforçat el seu paper, de cara també a l'expansió sempre buscada envers del sud. El rei marroquí torna la bufeta al Magrib, que volia crear el tractat de col·laboració entre Algèria, Tunísia i Mauritània, i, així, aconsegueix, sobretot, a través de l'aliança amb Líbia, una nova victòria

política contra el Front Polisario. Es tracta fonamentalment d'un pacte de conveniències imperials.

La conseqüència és greu: el gran Magrib, que volia ser motor de la unitat àrab, es veu ara dividit en dos blocs que, en llenguatge antagònic, podrien passar fàcilment a petites guerres localitzades. No hi ha res a témer segons Hassan, el qual, personalment, a Mitterrand i a través d'un emissari, a Reagan, ve a dir que ell serà el moderador dels somnis i les armes del guia de la revolució líbia. Però la sorpresa i el temor salten quan se sent dir que, Gadafi, el mateix dia d'entrada en vigor del pacte, l'1 de setembre, convida l'enemic mortal d'Hassan, el Front Polisario, a sumar-se a la nova unió. Quasi se'n podria deduir que, precisament per ser dos caps d'estat políticament tan diferents, i amb beneficis propis per a cadascun, hi ha ací més possibilitats d'unió reeixida que no en tants altres intents anteriors.

Una dimensió important com a resultat de la unió és la gran mobilització fran-

Hassan, el moderador de les pretensions del líder libi

cesa en les capitals àrabs. Mitterrand no solament ha buscat, mitjançant Hassan, una pau al Txad que li permeti una honrosa retirada de tropes en una guerra colonial duta pel socialisme francès, sinó que, també, aprofitant la nova situació, intenta reforçar la influència francesa en la zona, amb l'actuació de França com a mitjancera entre els dos blocs magribins. Seran els Estats Units els qui tindran més poder per obligar un Hassan incompreensible que moderi Gadafi o que trenqui amb ell.

Espanya no hauria de conformar-se solament amb el fet de mirar el que passa més enllà de l'estret. Entre altres raons, perquè un dels tres fonamentals eixos defensius espanyols ha quedat tocat per la nova unió.

Temps al temps, per veure com evoluciona aquesta aliança que sembla contra-natura, però que té en el fet que tot depengui de l'entesa entre dos caps d'estat, sense organismes mitjancers, la via per calmar la set de terres i d'influència que Hassan i Gadafi, d'ideologies tan diferents, no han pogut dur a terme en solitari.